

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/70/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416207322
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8416207322.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlady Simkovej v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti žalovanému: K. E., J. XX. XX. XXXX, Y. G. K. H. XXX/XX, XXX XX X., o zaplatenie 924,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 12. 09. 2018, č. k. 10Csp/171/2016-70 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznáva.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil zistením, že dňa 27. 07. 2009 uzavrel pôvodný veriteľ - Poštová banka a. s. so žalovaným zmluvu o úvere; v zmluve je uvedená výška úveru 1 000 eur, úroková sadzba 25 % ročne, dátum prvej platby 27. 08. 2009, dátum každej ďalšej platby ku 27. dňu v mesiaci, výška mesačnej splátky 48,62 eura, počet mesačných splátok úveru - 30. Ako dátum konečnej splatnosti je v zmluve uvedený deň 27. 01. 2012. Z listiny „Aktuálny stav úveru ku dňu 01. 08. 2010“ predloženej žalobcom súd zistil, že žalovaný dňa 27. 07. 2009 vyčerpal sumu 1 000 eur, pričom z výpisu vyplýva, že žalovaný uhradil v splátkach odo dňa 28. 08. 2009 do 27. 11. 2009 sumu spolu 147,86 eura, z čoho suma 75,81 eura bola veriteľom započítaná na úhradu istiny a zvyšok na úhradu úrokov a poplatkov. Listom označeným ako „Výzva na splatenie úveru s príslušenstvom“ zo dňa 20. 02. 2010 (č. l. 16 spisu) Poštová banka a. s. žalovanému oznamovala, že z dôvodu podstatného porušenia zmluvy o úvere zo dňa 27. 07. 2009 sa úver ku dňu 20. 02. 2010 predčasne stáva splatným v celom rozsahu, pričom súčasne vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy v celkovej výške 1 042,88 eura v lehote do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Uvedená písomnosť bola vychádzajúc z predloženého dokladu žalovanému doručovaná na adresu jeho pobytu (č. l. 48 spisu), pričom bola vrátená odosielateľovi - Poštovej banke a. s. ako nedoručená.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a zhodnotení dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti žalobu zamietol z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu, ktorý žalovanému úver poskytol, na žalobcu. Okrem iného uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, konkrétne nepreukázal, že išlo o pohľadávku splatnú, nakoľko nepreukázal dodržanie zákonných

podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka účinného k 20. 02. 2010, kedy malo dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Žalobca okrem toho neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie jeho aktívnej vecnej legitímácie aj preto, lebo nepredložil dôkazy na preukázanie celého radu postúpení pohľadávky voči žalovanému (predložil len zmluvu o postúpení pohľadávky z postupcu PRO CIVITAS, s. r. o. na postupníka BENCONT INVESTMENTS, s. r. o. a následne na žalobcu), ale vôbec nepredložil ostatné zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorým sporná pohľadávka mala byť postupovaná a navyše vôbec nepredložil prílohy k zmluvám o postúpení pohľadávok či iné dôkazy, ktoré by jednoznačne identifikovali a potvrdzovali, že tou ktorou zmluvou o postúpení pohľadávok bola skutočne postúpená aj konkrétna v konaní uplatňovaná pohľadávka voči žalovanému.

4. Ak teda prvotné postúpenie pohľadávky banky zo zmluvy o úvere malo nastať na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2010 (ktorú žalobca ani nepredložil, čím neunesol dôkazné bremeno; zároveň nebránilo vykonať prieskum, či vôbec k uvedenému dňu bola pohľadávka voči žalovanému postúpiteľná), pričom konečná splatnosť úveru bola až dňa 27. 01. 2012, je zrejmé, že postúpenie pohľadávky voči žalovanému mohlo by byť platné len keby skutočne úver bol platne predčasne zosplatnený. Uvedené ale žalobcom v konaní preukázané nebolo. V prejednávanej veci sa jednalo o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 27. 07. 2009, ktoré sa malo uskutočniť v splátkach. Preto, ak veriteľ chcel žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, bol povinný postupovať podľa ust. § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka účinného v tom čase. Podľa tohto zákonného ustanovenia, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Súd skonštatoval, že žalobca nepreukázal dodržanie týchto podmienok, nepredložil súdu žiaden dôkaz, žeby veriteľ - banka preukázateľne upozornil spotrebiteľa (žalovaného) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Žalobca teda nepredložil a ani neoznačil žiaden dôkaz, ktorým by bolo preukázané, že veriteľ Poštová banka a. s. skutočne upozornil žalovaného na možnosť predčasného zosplatnenia úveru, kedy sa tak malo stať a že také upozornenie skutočne bolo žalovanému doručené (či aspoň doručované) do sféry jeho dispozície. Podľa názoru súdu nebola v konaní preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu, teda platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému, a preto súdu neostávalo iné len žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu nie je procesným nedostatkom žaloby, ktorý by o nej bránil konať a rozhodnúť alebo ktorý by súd mal odstraňovať vyzývaním žalobcu na jej preukázanie. Nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcom nie je vadou žaloby, ale neunesením dôkazného bremena potrebného pre úspech v spore. Preto, ak by súd žalobcu (v konaní zastúpeného advokátom) vyzýval na jej preukázanie, išlo by o napomáhanie strany sporu k úspechu, čoby bolo porušením nestrannosti súdu a rovnosti strán. Preto bolo na žalobcovi ako tvrdenému postupníkovi pohľadávky, aby spolu so žalobou predložil dôkazy na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitímácie v spore, čo sa ani do momentu verejného vyhlásenia rozsudku nestalo.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne žiadal, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania. Odvolanie podal z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f), g), h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie mal postupovať podľa § 129 CSP a žalobcu vyzvať na vyjadrenie sa k otázke aktívnej vecnej legitímácie. Taktiež mal vytyčiť pojednávanie podľa ust. § 177 ods. 1 CSP. Ďalej namietal nesprávne právne posúdenie veci a uviedol, že právny predchodca žalobcu zaslal žalovanému upomienku dňa 07. 01. 2010, kde ho upozornil na možnosť predčasnej splatnosti úveru, pričom právny predchodca žalobcu vyhlásil úver za predčasne splatný až 20. 02. 2010. Je teda nepochybné, že žalobca upozornil žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť zosplatnenia. Zároveň zdôraznil, že pokiaľ ide o omeškanie žalovaného v rozsahu 3 mesiacov, žalovaný bol v omeškaní od novembra 2009, pričom úver bol zosplatnený až 20. 02. 2010. Žalovaný odo dňa uzatvorenia zmluvy o úvere, t. j. 27. 07. 2009 do dnešného dňa za obdobie takmer 10 rokov uhradil žalobcovi celkovo len sumu 147,86 eura. V tejto súvislosti zdôraznil, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom spoločnosti, avšak nemožno spotrebiteľovi poskytnúť takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu. Spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkoľvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej

povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodnený dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinnosti, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

9. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Bez právneho významu je námietka žalobcu o potrebe aplikácie ust. § 129 ods. 1 CSP. V prípade žaloby žalobcu nešlo o podanie, z ktorého nebolo zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje. Za bezpredmetné považuje odvolací súd aj námietku žalobcu týkajúcu sa absencie výzvy k predbežnému právnomu posúdeniu veci. Pokiaľ by aj súd prvej inštancie chcel vysloviť predbežný právny názor, tento by pre neho nebol v konečnom dôsledku nijako záväzný. K odvolacej námietke týkajúcej sa nevytýčenia pojednávania podľa ust. § 177 ods. 1 CSP, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nemal takúto povinnosť, nakoľko išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, pričom hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšovala 1 000 eur.

10. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekomfortné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (pozri uznesenie NS SR zo dňa 23. 11. 2010, sp. zn. 5Cdo/218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 08. 06. 2006, I. ÚS 188/06).

11. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k ďalším odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné:

12. Ust. § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určitých podmienok. Takýmto prípadom je ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

13. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť však iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už (I) splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej (II) písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani.

14. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/119/2013). Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru Národnej banky Slovenska ako centrálnej banky.

15. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa ust. § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje s plnením zákonných podmienok, ktoré splnenie neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku (ex tunc) a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Z uvedeného dôvodu v týchto prípadoch nemožno vôbec hovoriť o platnej cesii, postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

16. Je bez významu, že podmienky platnosti postúpenia pohľadávky sú uvedené v zákonom predpise, ktorý je predpisom verejného práva. Zmluva o postúpení je občianskoprávnou zmluvou, ktorú upravuje Občiansky zákonník. Táto charakteristika zmluvy nevylučuje možnosť upraviť osobitné podmienky jej platnosti pre špecifický okruh pohľadávok (bankové pohľadávky) v osobitnom zákone verejnoprávnej povahy (Zákon o bankách). Pre aplikáciu ust. § 39 Občianskeho zákonníka je rozhodujúce zistenie, že právny úkon je v rozpore so zákonom. Ust. § 39 Občianskeho zákonníka nerozlišuje, o akú triedu právnej normy ide (normu verejného alebo súkromného práva).

17. Písomná výzva banky dlžníkovi je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu. Žalobca však takýto dôkaz v konaní pred súdom prvej inštancie nepredložil. Aj keď v odvolacom konaní predložil žalobca výzvu zo dňa 07. 01. 2010 (č. I. 82 spisu) na splatenie celého úveru, ktorá mala predchádzať oznámeniu o predčasnom zosplatnení úveru zo dňa 20. 02. 2010 (č. I. 16 spisu). Žalobca nepredložil žiaden dôkaz, že výzva bola aj žalovanému skutočne doručená. Preto je možné uzavrieť, že žalobca nepreukázal prvú podmienku kogentne stanovenú v § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z. z.

18. Oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru právneho predchodcu žalobcu - banky zo dňa 20. 02. 2010, ktoré obsahovalo výzvu na splatenie celej pohľadávky zosplatennej ku dňu 20. 02. 2010 bolo preukázané (podľa doručky aj doručované žalovanému). Uvedené zosplatenie úveru bolo správne súdom prvej inštancie posúdené ako neplatné pre rozpor so zákonom. Žalobca v odvolacom konaní síce predložil súdu výzvu banky datovanú dňom 07. 01. 2010 na zaplatenie omeškaného dlhu z úveru adresovanú žalovanému, no nepreukázal, že túto výzvu naozaj žalovanému doručil, resp. aspoň odoslal. Po tom je bez právneho účinku aj výzva na splatenie úveru s príslušenstvom obsiahnutá v oznámení zo dňa 20. 02. 2010, ktorá vyzývala žalovaného na zaplatenie celej zosplatennej pohľadávky, lebo táto nie je výzvou podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.

19. Za takéhoto stavu odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatnej pohľadávky. Zmluva o postúpení pohľadávky je preto neplatná a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla.

20. Keďže žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie nebolo možné považovať za opodstatnené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalobcovi. Žalovaný si však trovy odvolacieho konania neuplatnil, zo spisu mu žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú, a preto odvolací súd vyslovil, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).